

Kuivasjärven päiväkodin toimintasuunnitelma 2023-2024

Oulun kaupungin varhaiskasvatuspalvelut

Arvot

Rohkeus näkyy meillä...

...kykynä heittäytyä lapsen leikilliseen maailmaan.

...haluna kehittää vanhaa ja kokeilla uusia toimintatapoja.

Reiluus näkyy meillä...

...kunnioituksena lasta, työkaveria ja huoltajaa kohtaan.

...tarpeena selvittää erimielisyyden tai ristiriidat yhdessä puhumalla.

Vastuullisuus näkyy meillä...

...ammattitaitona, johon kuuluu valmius muuttaa käsityksiään.

...siinä, että otamme vakan (varhaiskasvatuksen) riittävän vakavasti.

Laaja-alainen osaaminen

- Lasten varhaiskasvatussuunnitelmat (vasut) ja ryhmävasut huomioidaan varhaiskasvatusarjen suunnittelussa. Lasten yksilölliset tavoitteet ja ryhmää yhteisesti koskettavat huomiot tuodaan näkyväksi arjen leikeissä ja toiminnassa.
- Luovan ja kriittisen ajattelun pohja luodaan jo varhaiskasvatuksessa. Päiväkodissamme tuetaan oman ajattelun ja oppimisen edellytysten kehittymistä kunnioittamalla lapsen itseilmaisua sekä aloitteellisuutta. STEAM-pedagogiikka (Science, Technology, Engineering, Art and Math) on osa arkea kannustaessamme lapsia ihmettelevään, tutkivaan, yhteisölliseen ja oivaltavaan oppimiseen.
- Kokopäiväpedagogiikassa korostuvat arjen ja itsestä huolehtimisen taidot ja näiden taitojen asteittainen kehittyminen kohti itsenäisempää toimintaa.
- Monilukutaitoa (kykyä tuottaa ja tulkita erilaisia viestejä) sekä kielellisiä taitoja tuetaan muun muassa musiikin ja laulamisen, kirjojen ja tarinoiden, varhaiskasvattajan tarjoaman mallin sekä arjen sanallistamisen kautta.

Toimintakulttuuri

- Haluamme, että jokainen yhteisömme jäsen, lapsi tai aikuinen, kokee olevansa tärkeä osa meidän yhteisöä. Tämä näkyy arvostuksena lapsuutta, pienten lasten kanssa tehtävää työtä sekä pedagogista osaamista kohtaan.
- Päiväkotiin on kiva tulla kun ilmapiiri on myönteinen, turvallinen, kannustava ja ratkaisukeskeinen. Lapsen itsetunto vahvistuu hänen tullessa nähdyksi, kuulluksi ja hyväksytyksi sellaisenaan. Inklusiivisuus eli yhdenvertainen ja osallistava toimintatapa huomioi lapsen ainutlaatuisuuden. Jokainen päiväkodissamme oleva lapsi saa rauhassa kehittyä ja oppia yksilöllisesti yhteisönsä tukemana.
- Yhteisöllisyyttä vahvistetaan muun muassa arvostavalla kohtaamisella ja avoimella dialogilla sekä ryhmien välisellä yhteistyöllä ja talon yhteistapahtumilla. Lapsia ohjataan myötätuntoisiin tekoihin ja huomioimaan toiset. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu ovat läsnä jokapäiväisissä tilanteissa. Vahva yhteisöllisyys ennaltaehkäisee kiusaamista.
- Arkemme pohjautuu lapsilähtöiseen sekä lasta osallistavaan kokopäiväpedagogiikkaan. Yksilöllinen kohtaaminen mahdollistuu pienryhmätoiminnan kautta.
- Arvoimme ja kehitämme toimintaamme sekä varhaiskasvattajien ammattitaitoa jatkuvasti.

Hyvinvointi ja osallisuus

- Lapsen hyvinvointi rakentuu terveellisestä ja turvallisesta arjesta, jossa painottuu lepo, liikunta, ravitsemus, hoiva ja arvostava kohtaaminen. Arkea rytmittää selkeä päivän rakenne.
- Lapsella on mahdollisuus vaikuttaa itseään ja arkeaan koskeviin päätöksiin kehitystasonsa mukaisesti. Olemme uteliaita lasten kokemuksta kohtaan, tartumme heidän ideoihinsa ja havainnoimme lasten toiveita ja tarpeita. Kommunikaation tukena käytetään muun muassa kuvia. Jokaisella on oikeus ilmaista itseään ja tulla ymmärretyksi – jokaiselle on löydettävä keinot sen mahdollistumiseen.
- Lapsia ohjataan fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia edistäviin elämäntapoihin ja tunteitaivoihin. Hyvinvointia vahvistaa olennaisesti tunne ryhmään kuulumisesta: lasten vertaissuhteita ja vuorovaikutusta tuetaan päivittäin.
- Myös työntekijöillä ja työyhteisöllä on oikeus voida hyvin. Päiväkodissamme panostetaan avoimeen keskustelukulttuuriin, jossa työntekijöiden ajatuksia ja ehdotuksia kuullaan ja niihin reagoidaan.
- Huoltajien osallisuus toteutuu päivittäisten kohtaamisten, vasukeskustelujen, vanhempainiltojen, erilaisten yhteisöllisten tapahtumien, eVakan ja kyselyiden kautta.

Liikkuminen

- Päiväkodissamme liikutaan liikkumisen ilo ja leikillisuus lähtökohtana. Monipuoliset, helposti saatavilla olevat liikuntavälineet ja varhaiskasvattajien esimerkki innostavat kokeilemaan, haastamaan ja kehittämään motorisia taitoja. Harjoittelemme monipuolisesti liikkumisen eri perustaitoja ympäri vuoden niin sisällä kuin ulkona, päiväkodin pihalla ja lähiympäristössä.
- Pedagogista liikuntatoimintaa suunnitellaan liikunnan vuosikelloa apuna käyttäen. Toimintaa toteutetaan lasten kehitystasot huomioiden yhteistyössä ryhmien kesken. Lasten omat ideat, toiveet ja tarpeet näkyvät toiminnan suunnittelussa. Liikkuminen yhdistyy monipuolisesti erilaisiin arjen tilanteisiin ja toimintaan, kuten leikkimiseen ja musiikkiin.
- Puoli päivää pihalla -toimintamalli on juurruttanut ulkoilun tärkeäksi osaksi päiväkotipäivää ja auttanut huomioimaan ulkotilojen mahdollisuudet pedagogisena oppimisympäristönä. Säänmukainen pukeutuminen mahdollistaa päivittäisen ulkona liikkumisen.

Kestävä tulevaisuus

- Päiväkodissamme ohjaamme lapsia kunnioittamaan ympäristöä ja toisia ihmisiä. Leluja, kirjoja ja muita päiväkodin sekä jokaisen lapsen omia tavaroita käsitellään varoen. Korjaamme mahdollisuuksien mukaan rikki menneet tavarat.
- Opettelemme tunnistamaan erilaisia valmistusmateriaaleja, kierrättämistä ja jätteiden lajittelemista.
- Säästeliäisyyttä ja harkintaa harjoitellaan esimerkiksi käsienvpesussa veden sekä askarteluissa paperin suhteen. Hyödynnämme askartelussa kierrätysmateriaalia.
- Kunnioitamme luontoa ja harjoittelemmme myötätuntoa kaikkea elävää kohtaan. Pihalla ja luonnossa kulkiessa opimme jokaisenoikeuksia. Keräämme toimintaympäristöömme kuulumattomat roskat pois.
- Tutustumme kävellen metsiin ja rakennettuihin lähiympäristöihin. Hyödynnämme metsää ja luontoa leikkiympäristönä, ja siten tuemme lapsen myönteisen luontosuhteen, mielikuvituksen ja luovuuden kehittymistä.

Kulttuuri

- Lapsille taataan viikoittain suunnitelmallista ja tavoitteellista taiteellista (musiikillista, kädentaidollista, tarinallista ja kehollista) ilmaisua. Samalla tutustutaan eri taiteenaloihin ja kulttuuriperintöön.
- Taiteellinen kokeminen ja ilmaiseminen tarjoavat lapsille keinoja oppia ja hahmottaa maailmaa heitä motivoivalla tavalla. Lisäksi ne tuovat näkyväksi lapsen luovan ajattelun, tunteet ja havainnot sekä edistävät sosiaalisia taitoja ja myönteistä minäkuvaa.
- Ilmaisun eri muotoihin tutustutaan moniaistisesti, ennalta suunnitellusti ja spontaanisti, hyödyntäen erilaisia työtapoja ja oppimisympäristöjä. Oppimisympäristöjen esteettisyys, innostavuus, saatavilla olevat monipuoliset välineet ja materiaalit sekä riittävä ohjaus mahdollistavat lasten ideoihin tarttumisen ja niiden toteuttamisen.
- Aikuisten vahvuuksia ja heittäytymiskykyä hyödynnetään taiteellisen ilmaisun ja kulttuurin eri muodoissa.
- Teemme yhteistyötä Alaköökin kanssa, osallistumme Oulun kulttuuritoimintaan ja tiedotamme perheitä kulttuuritapahtumista.

Digitaalisuus

- Lapset syntyvät yhteiskuntaan, jonka tärkeänä osana ovat teknologia ja digitaalisuus. Varhaiskasvatuksessa tunnistamme teknologian mahdollisuudet ja sen merkityksen lapsen myöhemmässä elämässä. Digitaalisuus on sekä oppimisen väline että opetteluun kohde.
- Teknologian käyttö varhaiskasvatuksessa on vuorovaikutuksellista ja pedagogisesti perusteltua. Tavoitteellinen ja ohjattu digitaalisten välineiden hyödyntäminen tukee monilukutaidon sekä vastuullisuuden, digiturvataitojen ja riittävän kriittisyyden kehittymistä. Tutustumme digitaalisiin laitteisiin, sovelluksiin ja niiden toimintaan.
- Hyödynnämme digitaalisuutta muun muassa dokumentoinnissa, leikeissä, yhteisöllisessä oppimisessa ja peleissä, tutkimisessa, liikkumisessa sekä taiteellisessa kokemisessa ja tuottamisessa. Lasten digitaalisin peleihin, lasten mediaan ja digikulttuuriin tutustuminen auttavat aikuista tuntemaan lasta paremmin – aikuinen voi tällä saralla oppia paljon lapsilta.
- Digivälineet ja teknologia tarjoavat monipuolisia keinoja huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön ja varhaiskasvatusarjen näkyväksi tekemiseen.

Kansainvälisyys

- Päiväkodissamme tutustutaan suomalaiseen kansanperinteeseen ja eri kulttuureihin. Edistämme tietoisuutta moninaisista kulttuuritaustoista lasten mielenkiintojen mukaisesti.
- Kulttuuri on osa lapsen identiteettiä, joten lapsen kulttuurinen (kieli)tausta otetaan huomioon ja siitä ollaan kiinnostuneita. Lapsen suomen kielen kehityksen tukeminen on suunnitelmallista.
- Aikuisen mallintamana ohjaamme lapsia avoimeen ja uteliaaseen suhtautumiseen kansainvälisyyttä ja kulttuurista moninaisuutta kohtaan.
- Lapsia tuetaan myös ystävälliseen käytökseen, hyviin tapoihin sekä kunnioittamaan omaa ja muiden kulttuuritaustaa. Yhteisöllisyyttä korostavassa toiminnassa harjoitellaan vuorovaikutus- ja ilmaisutaitoja monenlaisissa tilanteissa erilaisten ihmisten kanssa.

Kasvun ja oppimisen tuki

- Vuorovaikutus on laadukkaan varhaiskasvatuksen keskiössä. Sensitiivisyys ja positiivinen pedagogiikka ovat aikuisten tärkeimpiä työvälineitä. Mallinamme, tuemme ja harjoittelemme suunnitelmallisesti tunne- ja vuorovaikutustaitoja.
- Käytämme toiminnanohjauksen sekä kommunikaation tukena kuvia. Lisäksi painotamme siirtymien ja toiminnan porrastamista, ennakoitavuutta sekä päiväjärjestyksen selkeyttä ja toimimme pienryhmissä.
- Lasta voidaan tukea pedagogisin ja/tai rakenteellisin keinoin (ryhmäkoon pienennys tai varhaiserityiskasvatuksen lastenhoitajan resurssi ryhmässä). Varhaiskasvatuksen erityisopettaja antaa säännöllisesti osa-aikaista opetusta tukea tarvitseville lapsille sekä konsultoi ryhmän henkilöstöä lapsen tuen toteuttamisessa. Koko ryhmän henkilökunta toteuttaa suunniteltuja tukitoimia.

Leikki

- Meillä ei *vain* leikitä, meillä **leikitään!** Leikkiminen tuottaa suurta iloa ja mielihyvää, ja tästä syystä joka päivä on leikin päivä: leikkillisuus ovat keskeinen osa toimintaamme.
- Leikin kautta opetellaan tärkeitä taitoja kuten vuorottelua, itseilmaisua, kielen kehitystä, toisten huomioimista, tunnesäätelyä ja keskittymistä. Lisäksi leikkiminen auttaa lasta jäsentämään itseään, toisia ja ympäröivää maailmaa. Leikin kautta aikuinen puolestaan saa tärkeää tietoa lapsesta, hänen ajatuksistaan, mielenkiinnonkohteistaan ja kehityksestään.
- Vaihtuvat lelut, leikkimateriaalit ja leikkiympäristöt sisällä ja ulkona auttavat ylläpitämään intoa leikkimiseen ja uuden oppimiseen. Leikkiä havainnoidaan ja lapsia osallistetaan leikkiympäristöjen suunnittelemisessa ja rakentamisessa.
- Tuettu leikki on leikkiä, johon aikuinen osallistuu aktiivisena havainnoijana tai leikkijänä, ja leikkiä, jossa lapsen oma näkökulma ja luovuus ovat keskiössä. Aikuinen voi mukanaolollaan mallintaa leikkitaitoja, rikastaa leikkiä, kannatella yhteisleikkiä ja tukea jokaisen leikkijän osallisuutta.
- Lapsen leikkiliseen maailmaan heittäytyminen vaatii aikuiselta tietoista sitoutumista, leikin arvostamista ja leikkirauhan kunnioittamista. Yhteiset leikit, hupsuttelut ja ilon hetket vahvistavat merkittävästi lasten ja aikuisten välistä yhteenkuuluvuutta.

Lasten toiveita

- Aikuisen vastuulla on taata monipuolinen oppimisen jatkumo, jossa huomioidaan myös lasten osallisuus. Lasten kanssa suunnitellaan ja toteutetaan toimintaa oppimisen eri osa-alueet huomioiden.
- Lasten toiveita ja mielenkiinnonkohteita kerätään päivittäisen havainnoinnin sekä lasten ja huoltajien kanssa käytyjen keskustelujen kautta.
- Lasten toiveet ovat liittyneet muun muassa erilaisiin retkiin, leikkeihin ja leluihin sekä kädentaitoihin. Lisäksi arkisten ihmettelyjen kautta nousee teemoja tarkemman tutkiskelun kohteeksi.

Huoltajien odotuksia varhaiskasvatukselle

- Huoltajat toivovat ennen kaikkea turvallista päiväkotiarkea, jossa lapsi voi löytää uusia kavereita ja tulee myös yksilöllisesti kohdatuksi. Toiveena on, että lapsi esimerkiksi pääsee halutessaan varhaiskasvattajan syliin.
- Varhaiskasvatusympäristön odotetaan tukevan monipuolisesti lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista. Varhaiskasvatuksessa harjoitellaan ja opitaan uusia taitoja: keskiössä ovat kaveri- ja tunnetaidot, ajattelun kehittyminen, arjen taidot ja omatoimisuuden harjoittelu.
- Päiväkotiarkeen toivotaan monipuolisesti leikkimään innostavia leikkivälineitä, lastenkirjallisuutta, taiteellista kokemista ja tekemistä, kuten kädentaitoja ja musiikkia sekä mahdollisuutta keskittyä leikkeihin. Tärkeänä pidetään myös ulkoilua säästä riippumatta sekä lähiympäristöön ja luontoon tutustumista retkien muodossa.
- Lisäksi huoltajat toivovat avointa vuorovaikutusta päiväkodin varhaiskasvattajien kanssa. Päiväkotiarkea on tärkeä saada näkyväksi esimerkiksi kuvien ja päivittäisten keskustelujen kautta.

Arviointi

- Laadimme yhdessä huoltajien kanssa lapsen varhaiskasvatussuunnitelman. Vasut ohjaavat toimintaamme järjestäessämme varhaiskasvatusta lapselle yksilöllisesti parhaalla mahdollisella tavalla. Kirjaamme vasuihin muutaman tavoitteen kasvattajan pedagogiselle toiminnalle, jotka pohjautuvat lapsen vahvuuksiin, mielenkiinnonkohteisiin ja tuen tarpeisiin.
- Laadimme myös ryhmävasun lasten henkilökohtaisten vasujen ja havainnoinnin pohjalta. Kirjaamme toimintaamme tavoitteita sekä menetelmiä niiden saavuttamiseksi, ja arvoimme tavoitteiden toteutumista.
- Arvioimme ja kehitämme päiväkotimme toimintaa viikoittain tiimi- ja talon yhteisissä palavereissa.
- Pidämme kaksi kertaa vuodessa kehittämispäivän, johon osallistuvat kaikki Kolistajantien ja Kuivasjärven varhaiskasvattajat
- Keräämme lapsilta arviointia toiminnasta ja oppimisympäristöistä muun muassa havainnoimalla, sanallisesti keskustellen, peukku- ja hymynaamojen avulla.
- Huoltajilla on mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen säännöllisen yhteistyön kautta. Rakentava palaute on aina tervetullutta. Keskustelemalla yhdessä pystymme kehittämään toteuttamamme varhaiskasvatuksen laatua.

